

กรุงเทพมหานคร
METROPOLITAN WATERWORKS AUTHORITY

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ฝ่ายกฎหมาย

ที่ ผกม ๗๐๓ /๒๕๖๑ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำ

เรียน ผอ.ผมน.

๑. เรื่องเดิม

กองมาตรวิทยา ขอหารือเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำกรณีพบว่าผู้ใช้น้ำมีปริมาณการใช้น้ำไม่เหมาะสมกับขนาดมาตรวัดน้ำในประเด็นดังต่อไปนี้

๑.๑ กรณีผู้ใช้น้ำรายเดิมที่ทำสัญญาการใช้น้ำก่อนข้อบังคับ กปน. ฉบับที่ ๑๑๖ ว่าด้วย การบริการจัดส่ง จำหน่าย และการใช้น้ำประปา พ.ศ. ๒๕๕๘ และระเบียบ กปน. ฉบับที่ ๕๒ ว่าด้วย การเปลี่ยนและการทดสอบมาตรวัดน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๗ จะมีผลใช้บังคับ กปน. สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำได้หรือไม่

๑.๒ ภายหลังจากที่ กปน. เปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำแล้วส่งผลให้มาตรวัดน้ำทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ บันทึกปริมาณการใช้น้ำได้เพิ่มขึ้น จะเข้าข่ายเป็นการทำให้ผู้ใช้น้ำเสียประโยชน์ตามเงื่อนไขตามสัญญาการใช้น้ำหรือไม่

๑.๓ กรณีการลดขนาดมาตรวัดน้ำให้เหมาะสมกับปริมาณการใช้น้ำ ค่าธรรมเนียมต่างๆ ตามที่ กปน. เรียกเก็บกับผู้ใช้น้ำครั้งแรก กปน. จะต้องชำระคืนให้กับผู้ใช้น้ำหรือไม่ หากต้องชำระคืนจะต้องคืนค่าธรรมเนียมส่วนใดบ้าง และผู้ใช้น้ำจะเรียกร้องค่าเสียหายจาก กปน. ได้หรือไม่

๒. ข้อเท็จจริง

เนื่องจากการปฏิบัติงานพบว่าผู้ใช้น้ำมีปริมาณการใช้น้ำไม่เหมาะสมกับขนาดมาตรวัดน้ำ และผู้ใช้น้ำบางรายไม่ยินยอมให้ลดขนาดมาตรวัดน้ำ และด้วยเกรงว่าผู้ใช้น้ำจะดำเนินการทางกฎหมายกับ กปน. จึงไม่สามารถลดขนาดมาตร oversize ได้ตามเจตนารมณ์ของกฎระเบียบที่ กปน. กำหนด ทำให้ กปน. เรียกเก็บค่าน้ำจากมาตร oversize ได้ต่ำกว่าความเป็นจริง ซึ่งมีผลต่อน้ำสูญเสียอันเนื่องมาจากมาตรวัดน้ำวัดได้คลาดเคลื่อน (Meter Inaccuracy)

๓. ข้อกฎหมาย

๓.๑ ข้อบังคับ กปน. ฉบับที่ ๑๑๖ ว่าด้วย การบริการจัดส่ง จำหน่าย และการใช้น้ำประปา พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๑.๑ ข้อ ๔ กำหนดว่า “บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน”

๓.๑.๒ หมวด ๓ การจัดส่ง จำหน่ายน้ำประปา และการติดตั้งมาตรวัดน้ำ ข้อ ๑๒ วรรคท้าย กำหนดว่า “...หากตรวจสอบในภายหลังพบว่าผู้ใช้น้ำมีปริมาณการใช้น้ำไม่เหมาะสมกับขนาดมาตรวัดน้ำ กปน. ขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำของผู้ใช้น้ำได้ตามความเหมาะสม”

๓.๑.๓ หมวด ๕ บทกำหนดโทษ ข้อ ๒๖ กำหนดว่า “ผู้ใช้น้ำจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของ กปน. ที่เกี่ยวกับการบริการจัดส่ง จำหน่าย และการใช้น้ำประปา...”

๓.๒ ระเบียบ กปน. ฉบับที่ ๕๒ ว่าด้วย การเปลี่ยนและการทดสอบมาตรวัดน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๗

/๓.๒.๑ ข้อ ๕...

๓.๒.๑ ข้อ ๕ กำหนดว่า “ให้สำนักงานประปาสาขาทำการเปลี่ยนมาตรวัดน้ำในกรณีดังต่อไปนี้

...

๕.๕ ปริมาณการใช้น้ำไม่เหมาะสมกับขนาดมาตรวัดน้ำ

๕.๖ ผู้ใช้น้ำขอเปลี่ยนขนาดมาตรวัดน้ำ...”

๓.๒.๒ ข้อ ๖ กำหนดว่า “เมื่อพบหรือได้รับแจ้งตามกรณีในข้อ ๕ สำนักงานประปาสาขาจะเปลี่ยนมาตรวัดน้ำโดยคิดค่าใช้จ่ายดังนี้

...

๖.๕ กรณีตรวจสอบในภายหลังพบว่าผู้ใช้น้ำมีปริมาณการใช้น้ำไม่เหมาะสมกับขนาดมาตรวัดน้ำ หรือการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำเกิดจากความประสงค์ของ กปน. ไม่ว่าด้วยเหตุใด สำนักงานประปาสาขาจะเปลี่ยนมาตรวัดน้ำโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

๖.๖ กรณีการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำเกิดจากการร้องขอของผู้ใช้น้ำ ผู้ใช้น้ำจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนมาตรวัดน้ำตามจำนวนที่ กปน. กำหนดและแจ้งให้ผู้ใช้น้ำทราบ เว้นแต่ค่าใช้จ่ายที่คำนวณได้มีราคามากกว่าค่าใช้จ่ายในการติดตั้งประปาตามขนาดมาตรวัดน้ำที่ขอติดตั้ง กปน. จะเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้ใช้น้ำตามอัตราค่าใช้จ่ายในการติดตั้งประปา

๖.๗ กรณีการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำเกิดจากการร้องขอของผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีปริมาณการใช้น้ำที่เปลี่ยนแปลงไปภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำโดยความประสงค์ของ กปน. ตามข้อ ๖.๕ เป็นระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี สำนักงานประปาสาขาจะเปลี่ยนมาตรวัดน้ำไม่เกินขนาดมาตรวัดน้ำที่ติดตั้งไว้เดิมก่อนเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย...”

๓.๓ คำสั่ง กปน. ที่ ๖๓๑/๒๕๕๘ เรื่องการกำหนดขนาดมาตรวัดน้ำให้เหมาะสมกับปริมาณความต้องการน้ำ สั่ง ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

๓.๔ เงื่อนไขสัญญาการใช้น้ำ ข้อ ๕ กำหนดว่า “...คู่สัญญาจะปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และประกาศของ กปน. ที่เกี่ยวกับการบริการจัดส่งจำหน่ายและใช้น้ำประปาที่บังคับให้อยู่ในขณะทำสัญญานี้ และที่จะเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือตราขึ้นใหม่...”

๔. ข้อพิจารณา

จากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย มีประเด็นพิจารณาดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีผู้ใช้น้ำรายเดิมที่ทำสัญญาการใช้น้ำก่อนข้อบังคับ กปน. ฉบับที่ ๑๑๖ ว่าด้วยการบริการจัดส่งจำหน่าย และการใช้น้ำประปา พ.ศ. ๒๕๕๘ และระเบียบ กปน. ฉบับที่ ๕๒ ว่าด้วย การเปลี่ยนและการทดสอบมาตรวัดน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๗ จะมีผลใช้บังคับ กปน. สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำได้หรือไม่

ผกม. พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อคู่สัญญาตกลงทำสัญญาการใช้น้ำกับ กปน. แล้ว ย่อมต้องผูกพันตามเงื่อนไขของสัญญาการใช้น้ำที่กำหนดไว้ว่าคู่สัญญาจะปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และประกาศของ กปน. ที่เกี่ยวกับการบริการจัดส่งจำหน่าย และใช้น้ำประปาที่บังคับให้อยู่ในขณะทำสัญญา และที่จะเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือตราขึ้นใหม่ ดังนั้น เมื่อ กปน. ออกข้อบังคับ กปน. ฉบับที่ ๑๑๖ ว่าด้วย การบริการจัดส่งจำหน่าย และการใช้น้ำประปา พ.ศ. ๒๕๕๘ และระเบียบ กปน. ฉบับที่ ๕๒ ว่าด้วย การเปลี่ยนและการทดสอบมาตรวัดน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ใช้น้ำต้องผูกพันตามเงื่อนไขของสัญญาการใช้น้ำโดยต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่ได้มีการกำหนดขึ้นใหม่นี้ และเพื่อป้องกันปัญหาได้แย้งเกี่ยวกับเรื่องการเปลี่ยนขนาดมาตรที่อาจเกิดขึ้นได้ กปน. อาจกำหนดการแสดงเจตนายินยอมให้ทำการเปลี่ยนมาตรของผู้ใช้น้ำไว้เป็นข้อหนึ่งในสัญญาการใช้น้ำได้

ดังนั้น หาก กปน. ตรวจสอบในภายหลังพบว่าผู้ใช้น้ำมีปริมาณการใช้น้ำไม่เหมาะสมกับขนาดมาตรวัดน้ำ กปน. สามารถดำเนินการตามระเบียบ กปน. ฉบับที่ ๕๒๙ ในการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำของ
/ผู้ใช้น้ำ...

ผู้ใช้น้ำได้ตามความเหมาะสมตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ทั้งนี้ในการดำเนินการจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ในคำสั่ง กปน. ที่ ๖๓๑/๒๕๕๘ เรื่อง การกำหนดขนาดมาตรวัดน้ำให้เหมาะสมกับปริมาณความต้องการน้ำ

ประเด็นที่ ๒ ภายหลังจากที่ กปน. เปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำแล้วส่งผลให้มาตรวัดน้ำทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ บันทึกรายการใช้น้ำได้เพิ่มขึ้น จะเข้าข่ายเป็นการทำให้ผู้ใช้น้ำเสียประโยชน์ตามเงื่อนไขสัญญาการใช้น้ำหรือไม่

ผกม. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบ กปน. ฉบับที่ ๕๒ ว่าด้วย การเปลี่ยนและการทดสอบมาตรวัดน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๗ กรณีการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำสามารถดำเนินการได้ ๒ กรณี กล่าวคือ

๑. กรณีเป็นการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำเกิดจากความประสงค์ของ กปน. ไม่ว่าด้วยเหตุใด (ระเบียบข้อ ๖.๕)

๒. กรณีเป็นการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำเกิดจากการร้องขอของผู้ใช้น้ำ (ระเบียบข้อ ๖.๖) หรือกรณีเป็นการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำเกิดจากการร้องขอของผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีปริมาณการใช้น้ำเปลี่ยนแปลงไปภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำโดยความประสงค์ของ กปน. ตามข้อ ๖.๕ (ระเบียบข้อ ๖.๗)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าระเบียบดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อให้การบันทึกรายการใช้น้ำเป็นไปอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับปริมาณการใช้น้ำที่แท้จริง อีกทั้งยังได้กำหนดสิทธิ กปน. ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำได้แต่เพียงผู้เดียว แต่ให้สิทธิผู้ใช้น้ำร้องขอเพื่อให้ กปน. เปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำด้วยการดำเนินการดังกล่าวย่อมไม่เข้าข่ายเป็นการทำให้ผู้ใช้น้ำเสียประโยชน์ตามเงื่อนไขสัญญาการใช้น้ำแต่อย่างใด แต่ทั้งนี้ กปน. ต้องมีข้อเท็จจริงและหลักฐานประกอบการใช้ดุลยพินิจได้อย่างชัดเจนว่า มาตรวัดน้ำที่ติดตั้งไว้เดิมไม่เหมาะสมกับปริมาณการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำรายนั้นๆ

ประเด็นที่ ๓ กรณีการลดขนาดมาตรวัดน้ำให้เหมาะสมกับปริมาณการใช้น้ำ ค่าธรรมเนียมต่างๆ ตามที่ กปน. เรียกเก็บกับผู้ใช้น้ำครั้งแรก กปน. จะต้องชำระคืนให้กับผู้ใช้น้ำหรือไม่ หากต้องชำระคืนจะต้องคืนค่าธรรมเนียมส่วนใดบ้าง และผู้ใช้น้ำจะเรียกร้องค่าเสียหายจาก กปน. ได้หรือไม่

ผกม. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบ กปน. ฉบับที่ ๕๒ ว่าด้วย การเปลี่ยนและการทดสอบมาตรวัดน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดไว้แต่เพียงการคิดค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนขนาดมาตรวัดน้ำ โดยการดำเนินการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำที่เกิดจากความประสงค์ของ กปน. ไม่ว่าด้วยเหตุใด กปน. จะไม่คิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการกับผู้ใช้น้ำ อีกทั้งระเบียบดังกล่าวก็มิได้กำหนดในเรื่องของการคืนเงินค่าธรรมเนียมให้กับผู้ใช้น้ำแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อระเบียบมิได้กำหนดเรื่องการคืนเงินไว้ ประกอบกับการคิดค่าธรรมเนียมต่างๆ กปน. ได้คิดโดยถูกต้องตามขนาดมาตร ณ วันที่ติดตั้งแล้ว กปน. ย่อมไม่จำเป็นต้องคืนเงินค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ กปน. เรียกเก็บกับผู้ใช้น้ำครั้งแรกที่ขอติดตั้งประจำการกรณีของการเปลี่ยนแปลงขนาดมาตรวัดน้ำจากปริมาณการใช้น้ำไม่เหมาะสมกับขนาดมาตรวัดน้ำในภายหลังได้

อนึ่ง ระเบียบ กปน. ฉบับที่ ๕๒ ว่าด้วย การเปลี่ยนและการทดสอบมาตรวัดน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ รวท.(กต) รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

๖. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบผลการพิจารณาและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นางทัศนธรรมา กาญจนสินธุ์)

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย